

SØR-TRØNDELAG
FYLKESKOMMUNE

Nord-Trøndelag fylkeskommune

NITO

Norges
Naturvernforbund
Friends of the Earth Norway

7. april 2011

Til

Olje- og energiminister Ola Borten Moe

Fra

Norges Naturvernforbund, NITO – Norges Ingeniør- og Teknologorganisasjon, Sør-Trøndelag fylkeskommune, Nord-Trøndelag fylkeskommune

Midt-Norge trenger en energisparepakke

Nok en gang har vi fått en vinter med anstrengt kraftsituasjon og påfølgende kraftdebatt i Midt-Norge. Den vanskelige forsyningssituasjonen er bekymringsverdig for den kraftforedlende industrien, øvrig næringsliv, og forbrukerne i regionen. Samtidig er det gjennom en ny rapport avdekket et stort potensiale for energieffektivisering i industrien i Midt-Norge. Et potensial som så langt ikke har blitt utløst. Vi ber derfor regjeringen utarbeide en energisparepakke for Midt-Norge, og vi foreslår i dette brevet hva en slik pakke bør inneholde. Vi ber også om et møte med statsråden for å diskutere våre forslag i dette brevet.

De siste årene har det blitt lagt frem flere rapporter som viser at potensialet for energieffektivisering er stort. Siemens har nylig lagt frem en rapport om energieffektivisering i industrien i Trøndelag, som er laget på oppdrag av fylkeskommunene i Nord- og Sør-Trøndelag. Rapporten viser tydelig hvordan det kan satses på miljøvennlige løsninger som samtidig vil bedre forsyningssikkerheten og styrke industri og næringsliv i regionen. Nå må de gode tiltakene som rapporten peker på, følges opp med handling.

Hovedkonklusjonene fra rapporten er:

- Industrien i Trøndelag kan redusere det elektriske forbruket med 26 prosent (0,75 TWh), og med potensialet i termisk energi er potensialet på 0,9 TWh
- Ved å utnytte potensialet i eksisterende vannkraftverk kan produksjonen økes med ca. 0,49 TWh
- De aller fleste tiltakene kan settes i gang straks, og er lønnsomme for industrien
- Store bedrifter har fokus på energieffektivisering, men har ikke hentet ut potensialet, næringslivet trenger derfor målrettede støtteordninger
- Små bedrifter trenger hjelp til å bli mer bevisste på at energieffektivisering lønner seg, og hvordan de skal kunne hente ut potensialet

Rapporten viser også at hvis industrien i Møre og Romsdal inkluderes, kan industrien i Midt-Norge redusere energiforbruket med 2 TWh.

For å få utløst potensialet må det i følge rapporten settes i verk en rekke virkemidler. Her et utvalg inndelt i tre kategorier.

Krisepakke:

- Øke taket på støtteordninger i en begrenset periode
- Gi støtte til enøkanalyser hos bedriftene

Analyser:

- Kartlegge ytterligere potensial hos bedriftene som allerede har gjennomført tiltak
- Kartlegge større potensialer hos bedrifter som har hatt lite fokus på energieffektivisering

Enova:

- Forenkle Enovas søkeprosess, som i dag oppleves som en barriere i seg selv
- Åpne for støtteordninger i driftsfasen
- Gi Enova mulighet til å vurdere prosjekter ut ifra kilowatttime spart, uavhengig av om støtten er utløsende for gjennomføring av tiltaket
- Se på muligheter for finansieringsløsninger. Prosjekter med stort potensial og god tilbakebetalingstid blir ikke gjennomført på grunn av manglende kapital
- Tilrettelegge for økt søkning fra de mindre bedriftene
- Faste kontaktpersoner fra Enova mot de større bedriftene

Vi ber regjeringen:

Sørge for at det iverksettes en krisepakke for industrien som inneholder virkemidlene nevnt ovenfor.

Energieffektivisering i bygninger

Det er ikke bare i industrien energiforbruket kan reduseres. Det finnes en rekke gode eksempler som viser at potensialet i bygninger er formidabelt, også i Midt-Norge.

Enova bør fortsatt støtte forbildeporsjekter, men dagens omstendelige søknadsprosess og kriteriene om at støtten må være utløsende og at tiltakene må være innovative og ulønnsomme, utløser ikke nok tiltak. For å få opp antallet energieffektiviseringstiltak bør Enova, som et forsøk i Midt-Norge, opprette en ordning hvor man er berettiget til et gitt beløp i støtte for en lang rekke tiltak.

Vi synes det er positivt at regjeringen styrket Enovas tilskuddsordning for husholdninger med 70 millioner kroner ekstra i 2011. Det er penger som trengs, og det er behov for å øke denne potten ytterligere. Tilskuddsordningen må også utvides til å støtte tiltak som reduserer varmetap. I dag er tilskuddsordningen primært rettet mot energiomlegging.

Enova har et ensidig fokus på investeringsstøtte. Støtte til veiledning og utarbeidelse av en enkel energiplan vil kunne være viktig for at flere får gjennomført tiltak, gjør dem i riktig rekkefølge, og gjør nok når de først gjør noe. Dette åpner i større grad for å se flere tiltak i sammenheng og en mer systematisk energioppgradering av boligmassen.

Av erfaring vet vi også at mange boligeiere savner konkret enøkrådgivning. Naturvernforbundet har i en tid hatt en rådgivningstjeneste for boligeiere i Asker, i samarbeid med kommunen. Gjennom dette har vi gitt helt konkrete tips til den enkelte boligeier om hva hun/ han bør gjøre for å redusere energiforbruket. Regjeringen bør også opprette en tilskuddsordning til kommuner for energirådgivning med Midt-Norge som forsøksregion.

For at det enorme energieffektiviseringspotensialet skal utløses, er det behov for kompetanseheving i bygge- og anleggsnæringen. I rapporten fra KRDs arbeidsgruppe for energieffektivisering av bygg (2010) foreslås det blant annet utvikling av en tiltakspakke for yrkesfagutdanning med fokus på energieffektivisering og en tiltakspakke for

etterutdanning for utførende og prosjekterende og heving av kommunenes tilsynskompetanse.

Vi ber regjeringen:

- Forenkle Enovas støttesystem for næringsliv og husholdninger i Midt-Norge som en forsøksordning
- Sørge for en utvidelse av Enovas tilskuddsordning slik at det gis støtte til veiledning og energisparetiltak i husholdninger
- Gi tilskudd til en egen energirådgivningstjeneste for kommuner i Midt-Norge og på sikt utvide denne til å gjelde for hele landet
- Styrke kompetansen på energiledelse og energieffektivisering på alle nivå med et særlig fokus på nødvendig kompetanseheving i Midt-Norge for å gjennomføre tiltakene nevnt over

For øvrig ber vi regjeringen følge opp forslagene i rapporten fra KRDs arbeidsgruppe for energieffektivisering av bygg.

Endringer av mandatet til Statnett og Enova

I tillegg til forslagene over mener vi at kraftsituasjonen og –debatten i Norge viser at det er behov for en bedre samordning av arbeidet til Statnett og Enova.

Når det er problemer med energiforsyningen i en region, bør man vurdere et bredt spekter av virkemidler for å løse problemet. Mandatet til Statnett bør endres slik at de kan vurdere støtte til energieffektivisering og energiomlegging som et alternativ for å løse anstrengte kraftsituasjoner og forsyningssikkerheten.

Som systemansvarlig har Statnett ansvaret for systemsikkerheten i det norske kraftsystemet, og de har også ansvaret for å "utvikle og ta i bruk andre virkemidler for å ivareta systemansvaret på en samfunnsmessig rasjonell måte".¹

I dag bruker Statnett blant annet disse virkemidlene:

- Utbygging av sentralnettet
- Utbygging av reservekraft (mobile gasskraftverk)
- Oppdeling i markedsområder
- Oppkjøp av energioptasjoner i områder med vanskelig energisituasjon

Vi foreslår et nytt punkt:

Tilskudd til energieffektivisering i områder med vanskelig energisituasjon. Tilskuddene skal ikke være konkurransevridende og forutsetter nært samarbeid mellom Statnett og Enova.

Dette er i tråd med strategien til NVE: "Vi skal iverksette tiltak for å fremme god energieffektivitet."²

Det er naturlig at dette arbeidet samordnes med Enova. Vi mener at Enova bør kunne støtte prosjekter med hensyn til forsyningssikkerheten. Enova vil dermed kunne gå inn og gi ekstra støtte til prosjekter som har positiv effekt på kraftsituasjonen.

Midt-Norge trenger en energisparepakke

Vi ber regjeringen komme med en grønn krisepakke til Midt-Norge som inneholder virkemidler som reduserer energibruken i både industrien og bygninger. En satsing på energieffektivisering vil styrke næringslivets kompetanse og bidra til ny verdiskaping og nye arbeidsplasser i en grønn næring for fremtiden i regionen. Gjennom å bedre

¹ St. prp. nr. 1 (2001–2002)

² NVEs fokusområder: <http://www.nve.no/no/Om-NVE/Strategi-for-NVE-2010-2014/NVEs-fokusomrader/>

strømsituasjonen i regionen vil energisparepakken også være et bidrag til å sikre utsatte ingeniør- og industriarbeidsplasser i konkurranseutsatt sektor. Vi mener at Midt-Norge kan bli et utstillingsvindu for resten av landet på hva som kan oppnås med målrettet satsing på energieffektivisering, basert på høy faglig kompetanse i industri, byggenæring og næringsliv. Tiltakene som er foreslått i dette brevet er etter vårt syn et godt utgangspunkt for en slik pakke. Energieffektivisering er det beste tiltaket for Midt-Norge på kort og lang sikt.

Med vennlig hilsen

Norges Naturvernforbund

Lars Haltbrekken
leder

Sør-Trøndelag fylkeskommune

Tore O. Sandvik
fylkesordfører

NITO

Marit Stykket
president

Nord-Trøndelag fylkeskommune

Alf Daniel Moen
fylkesrådsleder